

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗ*

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΔΗΜ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Εἶναι εὐτύχημα διὰ τὴν Ἀκαδημίαν ἡ ἀπόκτησις δύο νέων μελῶν, δύο ἀκόμη δυνάμεων, δύο ἀνδρῶν διακρονομένων διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν των ἀξίαν καὶ δραῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἀκαδημαϊκὴν των γενικότητα.

Ὅλιγα ἔτη ζωῆς ἔχει ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀλλ' ὄχι ὀλίγας σχετικῶς ἀπωλείας Ἀκαδημαϊκῶν. Ἄς εὐχηθῶμεν — χωρὶς ὑστεροβουλίαν σκέψεως — νὰ ἐπιβραδυνθῇ κάπως ἡ τοιαύτη προτίμησις τῶν Ἀκαδημαϊκῶν διὰ τὴν ἀπότισιν τῆς κοινῆς ὀφειλῆς.

Πρὸς πλήρωσιν λοιπὸν τῶν κενῶν θέσεων ἐκ τοῦ θανάτου δύο συναδέλφων ἡμῶν ἐκλήθθησαν διὰ τῆς ψήφου τῆς ὀλομελείας οἱ σήμερον πανηγυρικῶς ἐγκαθιστάμενοι, οἱ ὅποιοι καὶ ἄνευ τοῦ θλιβεροῦ αὐτοῦ προηγουμένου, θὰ περιεβάλλοντο βεβαίως, χάρις εἰς τὴν ἐγνωσμένην ἀξίαν των, διὰ τῆς τοιαύτης τιμῆς.

Τὸν κ. Τριανταφυλλόπουλον ἀπησχόλησεν ἡ μελέτη καὶ ἡ δι' αὐτῆς δημιουργία ἔργων ἐπὶ νομικῶν θεμάτων καὶ θέσεων ὄχι μόνον τοῦ ἀποκλειστικοῦ κύκλου τῆς ἐπιστήμης του· ἐπεξετάθη οὕτως καὶ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς διακλαδισμούς της πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ μεταγενεστεροῦ Βυζαντινισμοῦ καὶ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν ἀκόμη χρόνων, ἐγκύψας πρὸς τοῦτο εἰς μελέτας χειρογράφων τοῦ ΙΒ' αἰῶνος ἀλλὰ καὶ μεταγενεστερῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων. Ἐμελέτησε δὲ πρῶτος αὐτὸς — καὶ τοῦτο εἶναι ἐξαιρετικὴ τιμὴ διὰ τὸ ἔργον του — μετ' ἀποκαλυπτικῆς ἐμπνεύσεως καὶ ὑπὸ νέαν ὄλως, καὶ πρωτότυπον ἄποψιν τὴν δημοτικὴν ἡμῶν ποίησιν, τὰ ἐλευθέρα τραγούδια, ὡς ὀρθῶς ἀπεκάλουν αὐτὰ οἱ παλαιοί, ὡς πηγὴν νομικῶν ἐξαγομένων λ.χ. τῆς συμφώνως πρὸς τὰ ἔθιμα προστασίας τῶν νόθων τέκνων, μὴ λησμονήσας οὐδ' αὐτὴν τὴν τόσον προσφιλῆ εἰς τὴν ἐλευθέραν ποίησιν πέρθηκα διὰ τὴν πρὸς τοὺς νεοσσούς της στοργήν.

Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ κ. Σεφεριάδου δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἔχομεν

* Συνεδρία τῆς 24 Νομβρίου 1934.

πρὸ ἡμῶν ἄνδρα καλλιεργοῦντα τὴν ἐπιστήμην του κατ' ἐπέκτασιν, ἀλλὰ δύο ὑπάρξαις εἰς ἓν σῶμα, εὐνοηθὲν ἀφειδῶς ὑπὸ τῆς φύσεως : τὸν νομικὸν κ. Σεφεριάδην καὶ τὸν λογοτέχνην κ. Σεφεριάδην.

Μὴ ἐκπλαγῆτε ἂν σὰς εἶπω ὅτι ὁ κ. Σεφεριάδης ἐβραβεύθη τὸ 1902 καὶ εἰς ποιητικὸν διαγωνισμὸν διὰ τὴν Συλλογὴν του «ἀπὸ τὸ συρτάρι». Ἡ τότε κριτικὴ ἐπιτροπὴ, ἐκ τῶν Πολίτου, Σακελλαροπούλου καὶ Προβελεγγίου εἰσηγητοῦ, ἐχαράκτηρησε τὸν κ. Σεφεριάδην ὡς «κάτοχον τοῦ ἱεροῦ πυρὸς τῆς Τέχνης». Διεκρίθη δὲ ὁ κ. Σεφεριάδης καὶ ὡς μεταφραστὴς ἔργων τοῦ Βύρωνος. Ἡ τότε κριτικὴ εἶπε διὰ τὴν ἐργασίαν του ὅτι αἱ σελίδες του δονοῦνται ἀπὸ ἔμπνευσιν ἀξίαν τοῦ πρωτοτύπου. Τέλος δὲ ἐπιδοθεῖς καὶ εἰς μεταφράσεις ἀρχαίων τραγικῶν ηὐτύχησε ν' ἀκούσῃ ὅτι ἡ ἐργασία του ἀποτελεῖ χρυσοῦν κρῖνον τῆς ἐνοῦσης τὴν ἀρχαίαν μὲ τὴν νεωτέραν λογοτεχνίαν ἀλύσεως.

Διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον καὶ διὰ τὴν σχετικὴν δρᾶσιν του θὰ ὀμιλήσῃ ὁ κ. Ράλλης ὅπως διὰ τὸν κ. Τριανταφυλλόπουλον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ὁ κ. Μπαλῆς.

Ὁ κ. Μπαλῆς ἔχει τὸν λόγον.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΑΛΗ

Ὡς εὖ παρέστις μεταξὺ ἡμῶν ἀγαπητὲ Συνάδελφε!

Τὴν εὐχάριστον ὄσφ καὶ τιμητικὴν ἐντολὴν τῆς Ἀκαδημίας, ὅπως σὲ προσφωνήσω καὶ παραστήσω τὸ ἐπιστημονικόν σου ἔργον ἀποβαίνει ἀδύνατον νὰ ἐκτελέσω πλήρως εἰς τὰς ὀλίγας στιγμὰς, ποὺ κατὰ παράδοσιν ἔχω εἰς τὴν διάθεσίν μου. Θὰ περιορισθῶ λοιπὸν κατ' ἀνάγκην νὰ ἐμφανίσω τὸ ἔργον σου κατὰ τὰς προεξοχὰς αὐτοῦ.

Δὲν εἶναι μόνον ἡ γόνιμος καὶ πεφωτισμένη διδασκαλία σου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐπὶ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ ἡ συγγραφικὴ σου δρᾶσις· δρᾶσις ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν περὶ δικαίου γενικὴν θεωρίαν, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ρωμαϊκοῦ, βυζαντινοῦ καὶ τοῦ μετέπειτα ἑλληνικοῦ δικαίου καὶ ἐκ τρίτου εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἰσχύοντος ἀστικοῦ δικαίου. Ἰδιαιτέρως πλουσία εἶναι ἡ συμβολή σου εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ρωμαϊκοῦ καὶ τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου, τοῦ ὁποίου ἀξιολογώτατα σημεῖα ἀνέστυρες κατὰ καιροὺς εἰς τὸ πεδίον τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης. Θὰ μνημονεύσω ἐκ τῶν ἐργασιῶν σου τὴν περὶ τῆς «*condictio incerti* ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ», ἐργασίαν στηριχθεῖσαν εἰς τὴν τόσῃ χρησιμότητα παρασχούσαν μέθοδον τῆς ἐξακριβώσεως τῶν παρεμβολῶν καὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἔργου τῶν ἐρανιστῶν ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ θέματος· τὴν μελέτην σου περὶ τῆς σημασίας τῆς παπυρολογίας διὰ τὴν ἔρευναν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου· τὴν πραγματείαν σου περὶ τοῦ «φαλκιδίου νόμου ἐν τῷ

βυζαντινῶ δικαίῳ», ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπεστήριξας ὅτι διὰ τῶν βυζαντινῶν συλλογῶν ἐπῆλθεν ἐν ἐπιγνώσει μεταβολή εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς νομίμου μοίρας τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου καὶ ὅτι ἡ μεταβολή αὕτη συνδέεται στενῶς πρὸς τὸ δίκαιον τῶν Συριακῶν Κωδίκων τὴν συμβολὴν σου εἰς τὸ «ἐλληνικὸν λαϊκὸν κληρονομικὸν δίκαιον» τὴν λίαν περιεκτικὴν μελέτην περὶ «βυζαντινοῦ δικαίου» ἰδίως ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως. Εἰς πρόσφατον ἀνακοίνωσιν κατὰ τὸ ἐν Ἀθήναις βυζαντινολογικὸν Συνέδριον ἐξήγησας τὴν ἔννοιαν τῆς περὶ «τριμοιρίας» Νεαρᾶς τοῦ πατριάρχου Ἀθανασίου ἐπὶ Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅτι συνδέεται πρὸς ὁμοίους κανόνας τῆς Νεστοριανῆς Ἐκκλησίας καὶ γενικώτερον πρὸς τὸ δίκαιον τῶν Συριακῶν Κωδίκων, Εἰς μελέτην σου περὶ τῶν πηγῶν τοῦ Μολδαβικοῦ Κώδικος τοῦ 1817 ὑπεστήριξας τὴν ἐλληνικότητα τῆς βυζαντινὸν δίκαιον περιεχούσης Συλλογῆς ταύτης, ἀντιθέτως πρὸς γνώμας ρουμάνων νομικῶν.

Ἡ ἐσχάτως ἀρξαμένη δημοσίευσίς τοῦ ἐνοχικοῦ δικαίου — οὗτινος πρὸς τὸ παρὸν μόνον ἐν τεύχος ἔχομεν ὑπ' ὄψει καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ κατ' ἐπανάληψιν λαμβάνεις ἀφορμὴν πρὸς ἔρευναν τοῦ μεταγενεστέρου βυζαντινοῦ δικαίου — ἐπιστεγάζει τὸ μέχρι τοῦδε ἐπιστημονικόν σου ἔργον, ὃπερ ἀποτελεῖ σημαντικωτάτην συμβολὴν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ πατρῶου ἡμῶν δικαίου, τοῦ τόσου σπουδαίου τούτου στοιχείου τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄλλ' ἐξ ἴσου σπουδαία ὑπῆρξεν ἡ συμβολή σου εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν νεωτέρων ἀστικῶν νόμων καὶ ἰδίᾳ τελευταίων ἐπὶ τοῦ ἀστικοῦ μας κώδικος, οὗτινος εἰσηγήθης τὸ περὶ ἐνοχικοῦ δικαίου τμήμα.

Ἐπὶ τούτοις, ἀγαπητὲ Συναδέλφε, ἀσμένως χαιρετίζομεν τὴν παρουσίαν σου μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοὶ ἀπευθύνω καὶ πάλιν τὸ ὡς εὖ παρέστης!

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ
ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΠΠΟΥΛΙΑ

Εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρδίας τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὅτι διὰ τῆς εὐμενοῦς αὐτῶν ψήφου μοὶ ἀπένειμαν τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ παρακαθίσω εἰς τὰς τάξεις των.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης τὸν κύριον Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων διὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐκλογῆς μου.

Σᾶς εἶμαι εὐγνώμων, κύριε Πρόεδρε, διὰ τὰ καλὰ λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα μὲ εἰσά-